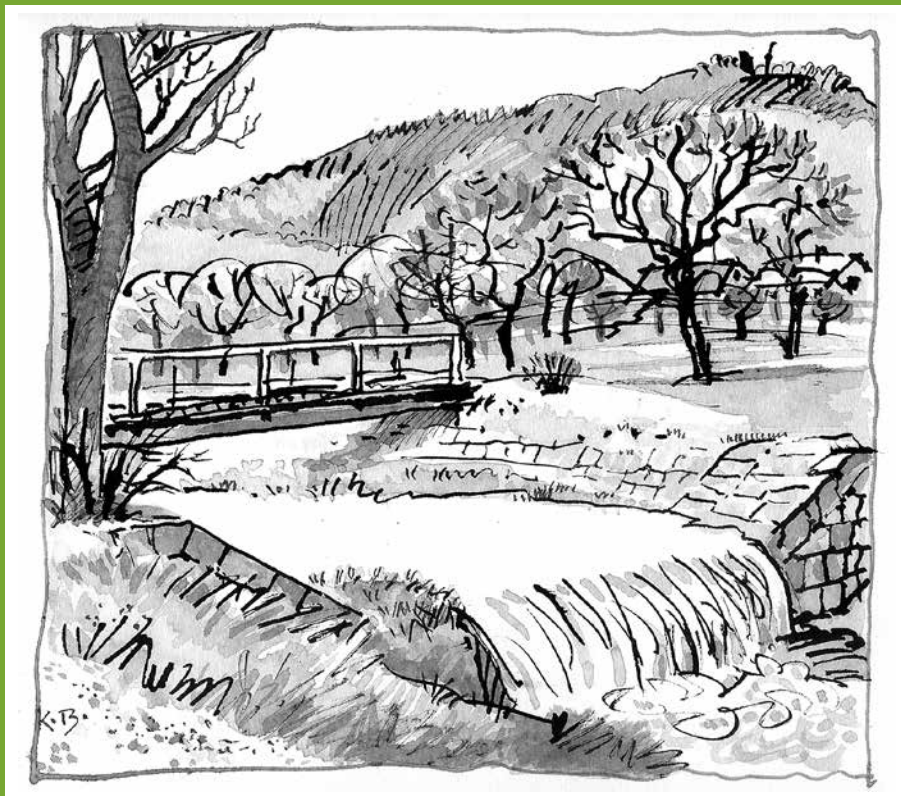

OBEC CHVALČOV OZNAMUJE

ČÍSLO 2 ROČNÍK XLVII

BŘEZEN – DUBEN 2015

Masopust

Milí čtenáři,

narodila jsem se mým rodičům v pozdním věku, starší rodiče byli v té době víceméně raritou, která s sebou nesla jak to dobré, tak to špatné. V každém případě byli mí rodiče pamětníci, vždyť táta zažil druhou světovou válku jako dospělý muž, a máma jako malé děvče. Oba často na toto krušné období vzpomínali, a já si pamatuji, jak se pro mě válka stala tím největším strašákem, který může člověk a lidstvo zažít.

Máma, jako rodilá Chvalčovačka, vyrůstala spolu s dalšími pěti sourozenci v chaloupce Na Říce. V době války prý tudy běžně projížděly konvoje Němců, a děti měly za úkol každý večer vystlat okna dekou, aby z domku nebylo vidět světlo. Musely být tiché, protože pohyb a hluk mohl způsobit nežádanou pozornost Němců. Máma říkala, že na jejich v němčině křičené povely a štěkot psů, na strach, se kterým čekali přikrčení pod okny, až řev a rachot motorkár ustane, nikdy nelze zapomenout. Všudepřítomný strach té doby by se dal krájet. Němci byli tehdy ubytovaní na hotelu Říka, takže se běžně pohybovali mezi lidmi. Jeden z Němců prý dětem dokonce rozdával čokoládu. Takže první čokoláda, kterou moje máma kdy ochutnala, byla německá čokoláda od německého okupanta. Život je absurdní.

Táta se narodil na Vysočině a aktivně se účastnil protifašistického odboje. Viděl zručnosti nejtěžšího kalibru, od střelení do lidí přes upalování vojáků na hranici. Živě vyprávěl o nasazování vlastních životů při ukrývání Židů, o akcích partyzánů i o příjezdu Rusů do vesnice. Kolikrát se mi zdá být až neuvěřitelné, že moji vlastní rodiče na vlastní kůži zažili věci, které moje generace zná zaplat' pán Bůh už jen z knih a televize.

Ani poválečná doba nebyla žádná legrace. V domku mámy se zamykal chleba do kredence, každý den dostalo každé dítě jeden krajíc a hotovo. Koláče viděly děti opravdu jen o svátcích. A maso vůbec.

Tohle byla skutečná realita, které se dnes již ani nechce věřit. Poměry se za těch 70 let neuvěřitelně proměnily. Ale válka zůstává nadále tím největším strašákem. Existují teorie, že už dávno jsme ve válce. Nikoliv v té fyzické, ale ve virtuální. Slyšela jsem zajímavé postřehy o tom, že jsme ve válce informací a jediný rozdíl od těch předešlých dvou světových válek je, že tahle se odehrává v námi neviditelné rovině, takže o ní nevíme. O to je prý záluďnější a hrozivější. Samozřejmě i to je možné. A o mezináboženském celosvětovém napětí není potřeba ani mluvit. Denně vidíme a slyšíme, jaké hrozby visí ve vzduchu. A nám nezbyvá než pod tímto mrakem žít své životy. Každý ten svůj všední každodenní život. Jsme součástí celku a je naivní se domnívat, že pokud se něco děje u sousedů, nás se to netýká. Zároveň však nemá smysl propadat panice a vytvářet katastrofické scénáře. Pokud v sobě necháme růst hrůzu, zhmotní se, pokud v sobě necháme růst mír, zhmotní se také. Nemá smysl se trápit věcmi, které nemůžeme ovlivnit. Zároveň však má smysl pracovat na věcech, které ovlivnit můžeme. Ovlivňujeme malé, zdánlivě bezvýznamné věci, které pak zpětně ovlivňují celek. Žádné rozhodnutí není bezvýznamné, žádný čin není zapomenut.

Přeji všem mír v duši a mír ve světě.

Mgr. Jitka Dostálová

Zprávy z obecního úřadu

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 4. 2. 2015

RO projednala a rozhodla:

- a pověřuje starostu k dořešení a sepsání dodatku ke smlouvě s frou MC Consulting s.r.o. ve smyslu narovnání platby za dílo směrem k přenesené daňové povinnosti u DPH.
- a) a doporučuje ZO řešit odkup pozemku parc.č. 620/131 o výměře 296 m² v k.ú. Chvalčova Lhota.
b) a doporučuje ZO řešit odkup části pozemku parc.č. 620/132 v k.ú. Chvalčova Lhota, který je zastavěný MK v Kroužkách.
- o finančním příspěvku pro chvalčovské občany umístěné v zařízení „Zahrada“ v Bystřici pod Hostýnem.
- o tom, že ve funkčním období r. 2014-2018 nebude vyvěšována 10.03. tibetská vlajka.
- o zařazení do seznamu uchazečů o zaměstnání p. Martinu Krejčí.
- o tom, že ve všech zařízeních patřící obci Chvalčov, včetně příspěvkové organizace, se bude od 01.01.2015 evidovat drobný hmotný majetek od částky 1 000,--Kč.
- a) a schválila účetní uzávěrku za r. 2014 v příspěvkové organizaci ZŠ a MŠ Chvalčov.
b) a schvaluje rozdělení hospodářského výsledku v ZŠ a MŠ v celkové výši 36 419,01 Kč a souhlasí s rozdělením takto: Do fondu odměn – 10 926,--Kč a do rezervního fondu 25 493,01 Kč.
- ředitel příspěvkové organizace oznámil zřizovateli, že vrací za r. 2014 částku 274 301,07 Kč. O využití těchto prostředků rozhodne nejbližší zasedání ZO.
- a souhlasí s přerušením provozu školní družiny a MŠ tak, jak navrhuje ředitel tohoto zařízení.
Všechna tato uzavření ZŠ a MŠ jsou zveřejněna na webových stránkách školy, rodiče budou upozorněni i ve škole.
- o přijetí 4 občanů na veřejně prospěšné práce- úklid obce od 01.04.2015, s příspěvkem od úřadu práce.
- a pověřuje místostarostku k zajištění „skupinového telefonu“ pro zaměstnance obce od fy. T-Mobile.
- a souhlasí s poskytováním služby traktorem pro Podhostýnský mikroregion za cenu 600,--Kč za hodinu práce.
- o opravě veřejného osvětlení v Kroužkách v r. 2015.
- o uzavření smlouvy na provozování vodovodu v horní části obce s fa SKD Lipník nad Bečvou pro r. 2015 za cenu 10% z vybrané částky za vodu. Firma nemá zájem nadále o toto provozování.
- o zakoupení nových vitrín- vývěsních tabulí pro potřeby obce. Z 5 nabídek byla vybrána fa.FORPLAST systém s.r.o. Zlín za cenu 45 013,--Kč.
- o zadání projektu „Chvalčov – s novou tvář, oči tvé rozzáří-revitalizace centrálního prostoru“, firmě M.Horák INEXPROJEKT, Kroměříž a schvaluje v rámci svých kompetencí vyčlenění prostředků ve výši 15% celkových způsobilých výdajů projektu v rámci rozpočtového výhledu na rok 2015 a vyčlenění prostředků pro financování provozu uvedeného projektu po dobu jeho udržitelnosti.

RO bere na vědomí:

- kontrolu usnesení z minulého jednání, bez připomínek.
- Obvodní odd. Policie ČR Bystřice pod Hostýnem předala zprávu o trestné činnosti v r. 2014 na území obce Chvalčov.
- že při Tříkrálové sbírce bylo ve Chvalčově v pokladničkách vybráno 32 726,--Kč, je to o 10 889,--Kč více jak v r. 2014.
- přihlášku do projektu „Senioři komunikují 2015“ (jedná se o počítačovou gramotnost).
- informaci o požadavcích na změny při zateplení budovy OÚ, které předložil Ing. Študent jako stavební dozor.

RO ukládá:

- místostarostce zajistit jeden výtisk propagačního materiálu obce Loukov pro informaci o nabízeném zhotovení informačního výtisku pro obec Chvalčov.

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 04.03.2015

RO projednala a rozhodla:

- a stanovila termín jednání ZO na čtvrtek 19.03.2015 se začátkem v 17.00 hodin, program dle projednávaných bodů RO a došlé pošty.
- a souhlasí s provozováním linkové autobusové dopravy pro firmu ARRIVA MORAVA a.s. na trase Přerov- Bystřice pod Hostýnem – Vsetín na dobu 3 let.
- o přijetí příspěvku od Podhostýnského mikroregionu na úpravu běžeckých stop v Hostýnských horách, včetně nájmu za zapůjčení stroje.
- o pronájmu velkého sálu KD na dva víkendy v měsíci srpnu taneční škole z Přerova za cenu 2 000,--Kč.
- a) o zařazení do seznamu uchazečů o byt slečnu Marii Latiňákovou.
b) o přidělení bytu paní Magdaleně Tenčíkové, v tíživé životní situaci, na dobu 1 roku, s možností prodloužení nájemní smlouvy.
- a zamítá přemístění turistického posezení z ul. Na Říce, kde občané poukazují na rušení nočního klidu a nepořádek. Posezení není v majetku obce, patří PMR, je nutné vyčkat na ukončení projektu.
- o příspěvku 1 000,--Kč na provoz „Hospice“ pro opuštěná zvířata v Brně.
- o pronájmu pozemku parc.č. 623/3 v k.ú. Chvalčova Lhota o výměře 147 m² za cenu 10,--Kč za m² na dobu 10 let firmě Bystřická investiční, jako přístup k vlastním pozemkům.
- o sponzorském daru občance Marii Balážové, která se zúčastní letních her pro postižené v Los Angeles. Dar je ve výši 10 000,--Kč.
- a obec nebude žádat o výměnu průkazů k výkonu státního dozoru na pozemních komunikacích, vzhledem k tomu, že od 01.01.2016 nebudou obce I. stupně tuto agendu vykonávat.
- o barevném členění fasády Obecního úřadu dle návrhu arch. Burýškové, v tmavší barevné variantě.
- o nadstřešení vchodu do budovy Obecního úřadu dle architektky Burýškové z lepeného skla za cenu cca 56 000,--Kč.
- a nesouhlasí se zhotovením reklamní brožury pro obec, nabízenou paní Blankou Růžickovou z Valašského Meziříčí.
- a nemá námítky pro umístění web kamery v centru obce, kde je možné umístění i na stožáry veřejného osvětlení.

- a doporučuje ZO jednat o eventuálním ukončení provozování obecního internetu, protože bude potřebovat další opravy, aby mohl konkurovat ostatním dodavatelům. Renovace by byla nákladná a cena by nezůstala na dnešní částce. RO doporučuje řešit na jednání ZO v červnu, tak, aby se mohli všichni vyjádřit.
- o organizaci oslav v obci Chvalčov k 70. výročí ukončení II. světové války.
- o přijetí neinvestiční dotace od Zlínského kraje ve výši 110 000,--Kč pro zásahovou jednotku pro r. 2015.
- a souhlasí s napojením sjezdu z plánované stavby rodinného domu na parcele č.882/1 v k.ú. Chvalčov se sjezdem přes místní komunikaci na parc.č. 1123/2 v k.ú. Chvalčov. Dále souhlasí s umístěním kanalizační přípojky do pozemku parc.č. 20/12 v k.ú. Chvalčov.
- o zřízení věcného břemene pro E.ON Distribuce,a.s. na pozemcích parc. č. 917/27,1167/1,1170/25, všechny v k.ú. Chvalčov, na stavbu"Chvalčov-kabel NN, 2 RD" za cenu jednorázovou úhradu 1 500,--Kč, časově neomezenou.

RO bere na vědomí:

- ke kontrole usnesení z minulého jednání RO má starosta jen drobné organizační připomínky ke stavbě „Energetické úspory budovy OÚ Chvalčov“.
- plánovanou opravu mostu v ul. Na Říce (za výchovným ústavem), jehož investorem bude Ředitelství silnic ZK. S opravou se počítá v r. 2017.
- oznámení Elektrowinu a.s. Praha, že v souladu se zákonem nesmí přijímat jiné osoby než zpracovatelé a provozovatelé míst zpětného odběru jakýkoli sběr elektrozařízení z domácností. Při dodání nekompletního elektrozařízení, musí odběratel vystavit doklad o této skutečnosti.
- situační nákres parčíku Na Kamenci, zhotovení hřiště pod DZP Javorník, oprava lávky pro pěší a oprava místní komunikace podél Bystřičky do ul. U Vesničky, takže dojde k propojení MK Na Kamenci. Do projektu patří ještě nová autobusová zastávka a oprava chodníku podél parku. Vše zveřejněno na webových stránkách obce.
- seznam prací nad rámec projektu při stavbě „Energetické úspory budovy OÚ Chvalčov“. Cenová nabídka bude nad 100 000,--Kč, proto ji bude řešit ZO na svém jednání 19.03.2015.
- vrácení finanční částky příspěvkovou organizací z r. 2014 a návrh na její využití. Bude projednáno na jednání ZO 19.03.2015, jako samostatný bod za přítomnosti ředitele školy.

RO ukládá:

- starostovi prověřit možnost odkanalizování 4 rekreačních objektů v Dubinách na parc. č. 888/3,888/4,888/2,888/10 a 890/4, všechny v k.ú. Chvalčov.
- místostarostce zakoupit váhu pro sběrné místo.

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce Chvalčov ze dne 19. 3. 2015

Zastupitelstvo obce projednalo, rozhodlo

- a schvaluje program jednání.
- a schvaluje volbu ověřovatelů zápisu a volbu návrhové komise.
- a zvolilo předsedou finančního výboru pana Jaroslava Maníše.
- a schvaluje zprávu o činnosti rady obce za období od 19.12.2014 do 19.3.2015.
- a schvaluje využití provozní vratky ZŠ a MŠ za rok 2014 ve výši 274 301,07 Kč

na výměnu oken ve školní kuchyni, rekonstrukci zadního vstupu a schodiště do budovy školy a na pořízení kvalitní ozvučovací aparatury pro potřeby obce i školy.

- a) a schvaluje nákup pozemků v ul. Poutní, které se nacházejí pod stavbou MK, jedná se o pozemky parc.č. 145/6 a 120/4, oba v k.ú. Chvalčova Lhota o výměře 318 a2 10 m². Cena dle znaleckého posudku 57.720,00 Kč. Obec hradí veškeré náklady spojené s převodem pozemků, protože je to v jejím zájmu.
- b) a schvaluje nákup ½ pozemku parc.č. 195/6 v k.ú. Chvalčova Lhota o výměře 4 m² za cenu dle znaleckého posudku 328,00 Kč. Veškeré náklady spojené s převodem hradí obec.
- a schvaluje provedení a úhradu předložených prací nad rámec projektu „Energetické úspory budovy OÚ Chvalčov“ v celkové výši do 250 tis. Kč bez DPH.
- a schvaluje rozpočtové opatření č. 1/2015 v projednaném znění.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- kontrolu usnesení č.3/2014 ze zasedání ZO Chvalčov dne 19.12.2014.
- složení slibu nové členky ZO.
- Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních od ministerstva školství.
- informaci o podané dotační žádosti na akci „Revitalizace parku Na Kamenci“
- c) informaci o nabídkách odkupu pozemků v Kroužkách a nutnosti komplexního řešení této situace.
- zprávu o výsledku inventarizace majetku a závazků účetní jednotky Obec Chvalčov za rok 2014.
- zprávu o zvýšení odměn neuvolněným členům ZO v souladu s novelou nařízení vlády č. 37/2003 Sb.
- program plánovaných kulturních a společenských akcí ve II. čtvrtletí r. 2015.

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

obecní vodovod v horní části obce, od obecního úřadu výše, již dvanáctý rok zásobuje domácnosti, rekreační chaty i jiná zařízení. Aktuálně je napojených 142 odběratelů. Vodovod je napájen vodou z pramenů Na Bystřičkách a Koryto. Letos v 1. pololetí bude posílen zdrojem z hydrogeologického vrtu v blízkosti vodojemu Na Bystřičkách. Tento dvoukomorový vodojem má objem 110 m³. Druhý vodojem Koryto je jednokomorový s objemem 70 m³. Oba vodojemy jsou vybaveny úpravnou pro hygienizaci vody. Všechny zdroje se doplňují, během roku vyrovnávají výkyvy ve vydatnosti pramenů v závislosti na klimatických podmínkách. Tím je zajištěna plynulost a spolehlivost dodávek vody. Provozovatelem vodovodu je firma SKD – stavební Lipník nad Bečvou s.r.o. Stará se o vodovod za přijatelných podmínek k naší spokojenosti.

V období posledních několika let dochází k jevu, kdy hlavní vodoměry na vodojemech odečítají téměř dvojnásobné hodnoty, než je součet odběrů na všech domácích vodoměrech připojených účastníků, přičemž úhrada za odběr podzemních vod se platí podle hlavních vodoměrů, a tyto náklady se pak promítají do ceny vody.

Rozdíl téměř 10 tis. m³ ročně nelze zdůvodnit běžnými ztrátami způsobenými netěsnostmi potrubí, žádná velká havárie nebyla zjištěna.

Je snahou obce i provozovatele přijít popsané nesrovnalosti na kloub. Jedním z kroků bude provedení kontroly všech vodoměrů u odběratelů. V průběhu měsíce dubna a května letošního roku navštíví každého odběratele zaměstnanec provozovatelské firmy v doprovodu některého člena obecní rady. Součástí kontroly bude prověření funkčnosti vodoměru a jeho napojení. V některých případech jsou vodoměry i v nemovitostech, které nevykazují žádný odběr vody. Takové přípojky budou po dohodě odpojeny. Termíny kontrol budou směřovány na dny volna, informace budou vyhlášeny veřejným rozhlasem.

Žádám občany o pochopení a trpělivost. Vítané budou i poznatky, které by přispěly k objasnění současného stavu. Snahou celé akce není hledání viníků, ale odstranění možných závad a nedostatků a nastolení přijatelného režimu provozování vodovodu.

Přeji všem krásné jaro se všemi svátky a radost ze života.

Ing. Antonín Stodůlka

Vítáme mezi nás nové občánky:

Radim KUBÍK

Rodičům přejeme hodně radosti a maličkému samé štěstí!

Řady chvalčovských občanů opustili:

Zdeněk KRATOCHVÍL

Jaromír NAVRÁTIL

Pozůstalým rodinám vyslovujeme upřímnou soustrast.

Z naší obce

Výsledek hospodaření s odpady Obce Chvalčova za r. 2014

Obec vydala za odvoz všech odpadů 878 051,- Kč je to o 57 518,- Kč více jak v roce 2013. Ve sledovaném období byl počet obyvatel 1685, rekreačních nemovitostí 195. Výše úhrady na občana nebo rekreační nemovitost byla 330,- Kč. Poplatek ve stanoveném termínu neuhradilo 5% občanů.

Výše úhrady jednotlivým firmám, které provádějí svoz odpadu:

.A.S.A skládka Bystřice p. H./popelnice+ zelené kontejnery/..... 750 758,- Kč

.A.S.A. skládka Bystřice p. H./bio odpad,hnědé nádoby/..... 83 369,- Kč

.A.S.A.skládka Bystřice p. H.

/tříděný odpad - papír, plasty, sklo, tetrapaky/ 120 018,- Kč
 Biopas Kroměříž /pneumatiky, léky, barvy, laky
 a jiný nebezpečný odpad/ 59 163,- Kč

Ledničky, mrazničky, zářivky, baterie, počítače, televize a drobný elektroodpad je odvážen **zdarma**.

Množství odpadu odvezeného z obce:

Papír ze zvonů i sběr v ZŠ 23,345 t.
 Plasty 12,250 t.
 Tetrapaky (obaly od mléka a džusů) 0,685 t.
 Sklo bílé i barevné 16,451 t.
 Popelnice 265,28 t.
 Objemný odpad-zelené kontejnery 87,42 t.
 Nebezpečné látky/oleje, tuky, pesticidy, léky, pneumatiky/ 6,756 t.
 Železo 6,261 t.
 Bioodpad-hnědé nádoby 35,347 t.
 Elektroodpad +baterie 5,103 t.
 Stavební odpad 158,320 t.
 Polystyren 0,20 t.
Celkem z obce odvezeno 617.418 t,
na občana nebo rekreační nemovitost 328 kg

Ve sběrném místě kompostováno 151 t bioodpadu, který obec sama zpracovává.

Odměna za třídění od EKO-KOMU obci 23 294,50 Kč,
 odměna od Elektrowinu 3 214,00 Kč,
 od Asekolu 8 202,50 Kč.

Z přehledu vyplývá, že se někteří občané věnují třídění odpadů, jsou již na třídění zvyklí a patří jim za to poděkování.

Bioodpad tvoří v popelnicích 1/3 veškerého odpadu/celostátně/, u nás jsme prokázali, že se jednalo minimálně o ¼ odpadu.

Cena za svoz a zpracování bioodpadu, pokud je uložen zvlášť (ne v pytli vedle popelnice) je za poloviční cenu jako odpad v popelnicích nebo zelených kontejnerech.

Pro obec má třídění velký význam. Pokud máte k třídění dotaz, rádi Vám na obci poradíme. Je to problém nás všech, neschovávejme se před ním.

Přání zastupitelstva obce je, aby se třídění zvýšilo o 50% a až budeme procházet obcí před odvozem popelnic, pokud z nich nebudou nahlížet polystyreny, plastové kelímky, štosy novin a jiného odpadu, který lze třídit, budeme spokojeni.

Ve Chvalčově 27.února 2015

Jiřina Hurtová, místostarostka obce

Dotační žádost na revitalizaci veřejných prostranství

Obci se mimořádně naskytla příležitost podat dotační projekt na revitalizaci veřejných prostranství v dolní části obce. Mimořádnost spočívá v tom, že byla vyhlášena výzva, které vyhovuje projekt z části již připravený, zbývajcí část dokážeme připravit v požadovaném termínu. V případě úspěchu žádosti je v rozpočtu obce dostatek financí. Název projektu je „Chvalčov – s novou tváří, oči tvé rozzáří – revitalizace centrálního prostoru“. Návrh počítá s obnovou parčíku Na Kamenci včetně chodníku, autobusové čekárny a altánu v místě původního pískoviště, veřejného prostranství před chalupou zahrádkářů a před hospodou U Králů, dále s vybudováním hřiště pro děti i dospělé v sousedství Domova pro osoby se zdravotním postižením Javorník. Součástí projektu jsou i spojovací komunikace, zejména chodník po břehové hraně Bystřičky od domova Javorník po most u vesničky SOS. Dotační žádost je směřovaná na Regionální operační program (ROP) Střední Morava. Podmínkou výzvy je realizace a zaplacení celé akce do konce letošního roku. Jednotlivé části projektu jsou schváleny jako samostatné investice pro letošek - chodník, autobusová čekárna, dětské hřiště, s celkovou cenou 1400 tis. Kč. Nově se záměr rozšiřuje o parčík, obslužné komunikace a prostranství před restaurací U Králů a Chalupy zahrádkářů. Návrh byl zveřejněn na úřední desce a na www stránkách obce. Předběžná cena je asi 6,5 milionu Kč. V případě úspěchu by obec obdržela dotaci ve výši 85 % uznatelných nákladů. Vlastní podíl by činil 15 %, tj. cca 975 tis. Kč. Výše vlastního podílu vytváří rezervu pro mimořádné výdaje v rámci schváleného rozpočtu. Z hlediska financování tedy nevzniká žádné riziko. Žádost byla podána v polovině března.

Není zaručeno, že obec dotaci obdrží. Jistá šance však existuje a bylo by škoda nevyužít příležitosti.

Ing. Antonín Stodůlka

Co bychom měli vědět

Rozhledna na Kelčském Javorníku

V pololetí letošního roku by měla být dokončena stavba rozhledny na Kelčském Javorníku. V současné době je kompletní stavební povolení, jsou uzavřeny smlouvy s majiteli pozemků, je uzavřena i smlouva s vítězem výběrového řízení a je protokolárně předáno pracoviště. Investorem stavby je Podhostýnský mikroregion, vybraným zhotovitelem je firma COMMODUM, spol.s r.o., Valašská Bystřice. Cena stavby z výběrového řízení činí 9 786 045,83 Kč včetně DPH. Technický dozor investora a koordinátor bezpečnosti práce bude pan Ing. Vítězslav Študent, autorský dozor Ing. Ondřej Balážik z Brna, který je autorem projektu. Rozhledna bude postavena podle dříve zveřejněného vítězného návrhu z architektonické soutěže. S poskytovatelem dotace, Regionálním operačním programem (ROP) Střední Morava, má Podhostýnský mikroregion uzavřenou smlouvu na poskytnutí 85% podpory, max. 8 347 530,40 Kč. Na přípravě a financování projektu se více nebo méně podílely všechny obce mikroregionu, přispěly i obce odjinud, rovněž fyzické i právnické osoby prostřednictvím sbírký nebo darů. Obec Chvalčov přispěla částkou 300 tis. Kč.

Dokončením rozhledny bude završeno téměř desetileté úsilí Podhostýnského mikroregionu o vybudování stavby, která se bude podílet na zvýšení atraktivity Bystřicka z pohledu návštěvníků, rekreatantů i vlastních obyvatel.

Ing. A. Stodůlka

70. výročí osvobození naší vlasti

Osvobození by se dalo opsat sourslovím získat svobodu. A co je vlastně svoboda? Ottův slovník naučný definuje slovo svoboda jako „Moci náležeti jen sobě ve svých rozhodnutích, určovati jednání své jen z vlastních zásad, tedy bez nátlaku zevního... Proto se žádá svoboda svědomí, svoboda náboženská, přesvědčení, myšlenky a slova... svoboda zákonem omezená a to zákonem, který je uznán od subjektu samého... svoboda politická znamená autonomii, správu života sociálního podle zákonů, jež občané sami si dali.“ Občané Česko-Slovenska přestali žít ve svobodě od okamžiku vyhlášení Protektorátu Čech a Moravy jako součásti německé říše dne 16. března 1939. Formálně měl být Protektorát autonomní a pod vlastní správou prezidenta Emila Háchy, ale ve skutečnosti měla moc v rukou německá okupační správa.

Druhá světová válka začala napadením Polska Německem 1. září 1939. Velká Británie a Francie následně vyhlásily válku Německu. Sovětský svaz nejprve bojoval na straně Německa, ale 22. června 1941 se po neohlášeném německém útoku stal součástí protihitlerovské koalice. Spojené státy americké se zapojují do války v létě 1941 ekonomickou pomocí a 7. prosince 1941 po japonském náletu na přístav Pearl Harbor i vojensky. Druhá světová válka se stala nejstrašnějším konfliktem moderních světových dějin, ve kterém přišlo o život okolo 60 milionů lidí, a to nejen na bojištích, ale i v zázemí zúčastněných zemí a při rozsáhlých vyhlazovacích akcích. Trvala dlouhých šest let. Šest let vraždění, strachu a utrpení skončilo na jaře roku 1945.

Osvobozující Američané dospěli k hranicím protektorátu. Koncem dubna 1945 vstoupili na naše území v oblasti Chebska a starého Sní na Klatovsku. 5. 5. 1945 po dohodě se sovětskou armádou přichází na osvobozenou linii Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice. 5. 5. 1945 večer osvobodí Klatovy. V poledních hodinách se české povstání přeneslo do Prahy. V Praze vyrostle 1600 barikád, přesto volají o pomoc. Sověti jsou ještě daleko a Američanům je zakázán vstup. Stalin si výslovně přál, aby to byli Rusové, kdo naši vlast osvobodí. Němci sice kapitulovali už 7. května v Remeši před americkým velitelem Eisenhowerem, ale Stalin si vynutil druhý podpis kapitulace 8. května v Berlíně, který se stal symbolem vítězství Rudé armády. Potřeboval okázalý ceremoniál, aby si v dobyté Evropě upevnil pozici. Také Česká národní rada 8. 5. 1945 odpoledne uzavřela s gen. Toussaintem separátní mír. 8. května 1945 byla naše země osvobozena od zločinného systému německého fašismu, a tento den je považován za konec 2. světové války v Evropě. Ruská osvobozená armáda (ROA) = Vlasovci přijela do Prahy ráno 9. 5. 1945. V tuto chvíli

formálně zde byl již mír. Ne všechny německé jednotky ale mír respektovaly a některé po Sovětech střílely. V Praze se ještě bojovalo, a po silnicích Evropy bloudily tisíce uprchlíků, propuštěných zajatců a osvobozených vězňů. Mír, o němž snil prezident Roosevelt, měl mít podobu celosvětové demokracie. Ale Stalin hodlal vnutit Evropě mír po sovětském způsobu, mír dobyvatelů.

Na datum státního svátku se nemohli tehdejší političtí představitelé dohodnout. Datum i název svátku se tak s postupem času měnily.

Zprvu se jako směrnatý jevil fakt, že Sovětský svaz vyhlásil 9. květen Dnem vítězství nad fašismem. Od listopadu 1951 tedy tehdejší ČSR slavila také 9. květen jako Den osvobození Československa Sovětskou armádou. První změna přišla až po převratu, kdy se v květnu 1990 nejprve upravil název na Den osvobození od fašismu, o rok později i datum na doposud platný 8. květen. V listopadu 2000 pak došlo ke zkrácení na Den osvobození a se snahou přiblížit se názvosloví západních států došlo roku 2004 ke změně k dnešnímu Dnu vítězství.

Vzpomínkový den na ty, kdo během druhé světové války ztratili svůj život, je však platný celosvětově, bez ohledu na různost pojmenování svátku v jednotlivých zemích.

Jitka Dostálová

70 let od osvobození Chvalčova

Z nedaleké Bystřice doléhá k Lhotce drnění motoru. Tři hrající si děti ihned vyskočí a nastraží uši. Němci! Nikdo jiný nemá palivo do motorky. Němci se blíží. Ač značná část armády už kraj opustila, větší skupinky okupantů stále zůstávají. Schyluje se k nejhoršímu, ke střetu Němců s civilisty, partyzány a osvobozenickou armádou složenou ze Slováků a Rusů. Děti přeběhnou cestu a v příkopě si všimnou tří ozbrojených mužů, dvou vojinů a jednoho partyzána. Muži lelkují a blížící se nepřátele ignorují. Děti prchají co nejdál od silnice a schovávají se za nejbližší dům. Rachot motoru se blíží, následuje střelba. Děti si zacpávají uši. Když vše utichne, na místě zůstanou jen mrtví. Partyzáni ani vojin se konce války nedožijí. Je pátý květen a do osvobození Chvalčova zbývají hodiny.

Na Moravě od poloviny roku 1944 působí partyzánská brigáda Jana Žižky, která se sem přemístila ze Slovenska. Místní vědí, že partyzáni jsou v Hostýnských vrších a mohou je ochránit.

Už na počátku roku začaly přesuny Hitlerových armád. Směřovaly na Slovensko jako posily proti postupující Rudé armádě. V okolí Chvalčova se do jara cvičili poslední němečtí vojáci sestávající převážně z nepřátelských náctiletých chlapců verbovaných z Hitlerjugend. Tito mladíci neznají slitování. Partyzáni o nich vědí, a přesto obec pravidelně navštěvují. Potřebují potraviny, aby přežili, dále pak tabák. V lesích dochází k pravidelným přestřelkám. Nad Chvalčovem se na konci dubna objevuje sovětské letadlo, kterému místní začnou říkat „Ivan“, první předzvěst svobody.

Pátého května je v obci rušno. Lidé se od časných hodin procházejí po vesnici a vzrušeně si předávají zprávu o obci Hošťalková, která byla večer osvobozena slovenskou armádou. Muži si balí věci. Chystají se do lesů. Prchají před Němci. Ženy nařikají a nevědí, zda se s manželi, syny i otci někdy setkají. Bojí se drancování a smrti. Z Bystřice pod Hostýnem je slyšet rozhlas, který vyzývá muže, aby přišli kopat zákopy okolo města. Napětí vzrůstá. Dobytek je odváděn od hlavní cesty. Před polednem se blíží silný oddíl Němců, kteří berou dobytek a chytají přeživší muže. Ženy se chápou svých dětí a také prchají pryč. Muži zůstávají na volném

prostranství u lesa a pozorují dění. V blízkosti Chvalčova probíhají boje. Je slyšet střelba. Slovenští partyzáni obsadili kulometná hnízda po Němcích na silnici vedoucí do Chvalčova. V odpoledních hodinách a k večeru do obce přicházejí první slovenští vojáci. Lidé se vracejí zpět z lesů a osvoboditele vítají. Hospodyně jim chystají jídlo. Vojáci jsou neustále ve střehu. Nic není vyhráno. Silný déšť, který osvoboditele doprovází, komplikuje obranu obce. Přesně o půlnoci začíná prudká palba na Říce. Němci prchající z Tesáku, kde probíhaly těžké boje, se střetli s osvoboditeli, kteří Chvalčov statečně bránili.

Druhý den v obci přibývá vojáků i těžké techniky. Neustále probíhají boje a přestřelky mezi Němci a Slováky. V poledne přijíždí vůz, ze kterého vystupuje vysoký sovětský důstojník a míří se ubytovat do domu číslo 12. Rudá armáda na sebe nenechává čekat. První vojáci vstupují do Chvalčova. Ženy jim přinášejí květiny a obyvatelé je nadšeně vítají. Druhý den je vojáků Rudé armády v obci plno. Někteří obcí jen projíždějí a zůstanou chvíli, spěchají na pomoc Praze, jiní se zde utáboří. Na Kamenci se usídlí vojáci a poptávají po místních hodinky, jídlo, alkohol a tabák. Důstojníci jsou ubytováni v rodinách. Malé skupinky armády rabují domy kolaborantů s nacisty a Němci.

Nastává mír. Do obce se dostávají zásoby potravin, je organizována bezpečnost z řad občanů – vojáků, Rudá armáda opouští kraj a lidé si po útrapách války mohou oddechnout. Ti, co přežili a stále mezi námi žijí, však ani po sedmdesáti letech na osvobození obce nezapomněli, válka se jim navždy vryla do duší a změnila jejich pohled na svět. Míru si cení mnohem více než „my“ ostatní občané Chvalčova.

Klára Janečková

Okénko nejen do školy

BERUŠKY A SLUNÍČKA – to je naše školička

Se zimou jsme se rozloučili a přesto, že jsme se nedočkali takové, jaké známe z obrázků Josefa Lady, sněhu jsme si nakonec užili (na stavby sněhuláků, hradů, jízdy na saních...). O své nepřišla ani lesní zvěř, krmelec pod Kozincem jsme naplnili jablíčky, kaštany... a teď už nám zbývá podívat se, jak ty dobroty zvířátkům chutnaly. A tím děláme za zimou pomyslnou tlustou čáru.

Jaro jsme přivítali novou šatnou, teda, abyste tomu rozuměli, šatna zůstala tam, kde byla - v suterénu, ale je vybavena novými, krásně barevnými skříňkami. Děti jsou skříňkami nadšené a radost máme i my, dospělí.

I naše další činnosti můžeme nazvat vítáním jara, co myslíte ?

- vycházka na Říku ke studánce Sklenářce
- Jarní tvořeníčko s rodiči
- zakončení předplaveckého výcviku v Přerově
- vyrábění a účast na výstavě Chvalčovský šmigrust, konané v kulturním domě
- zápis dětí do mateřské školy
- „Květinkový den“ v MŠ
- výtvarná soutěž pro rodiče a jejich děti – „O nejošklivější čarodějnici“

Děti z MŠ

A jaro je v plném proudu a s ním i činnosti, které k němu neodmyslitelně patří:

- vycházky do přírody (Masarykův chodník, Paseky, Zábřeh)
- sběr papíru
- ježdění na odrážedlech a koloběžkách
- „čarodějnický den“ v MŠ
- Filipojakubská noc na Kozinci
- keramika s panem Švehlíkem

kolektiv učitelek MŠ

Voláme sluníčko, haló, haló...

Jaro je v plném proudu, sluníčko už žene všechny ven, ale školní rok nekončí a nás čeká ještě hodně práce.

Ohlédněme se zpět a připomeňme si, co se událo v životě školy na přelomu zimy a jara.

Zhlédli jsme:

- Veselé divadelní představení s písničkami pro děti 1. a 2. ročníku
- „Pohádky z našeho statku“, což bylo úsměvné vyprávění s maňásky a plyšáky o tom, jaká zvířata žijí na statku a jak vypadá běžný život hospodáře. Zápletka nastala ve chvíli, kdy pes zapomněl štěkat a nevěděl, jak říct hospodáři o jídlo. To pak všechny děti napovídaly a doufaly, že si pejsek vzpomene. A když později přišel zloděj pro vajíčka, to nastal ten pravý adrenalin, zdali vše dobře dopadne a zlo bude potrestáno.
- Národopisný hudební program „Stařenka Morava vypráví“, kterým nás provedl pedagog a hudební teoretik Mgr. Petr Drkula, Ph.D. Žáci poznali a také mohli vyzkoušet, jak se kdysi hrávalo na kobzu, dvojačku, koncovku, grumle či pastýřskou píšťalu. Společně s hrou na tradiční lidové nástroje byli vtaženi do melodií a příběhů prastarých moravských písní.

Pořádali jsme:

- Hippies ples – již 18. ples základní školy. Úspěšná akce Klubu rodičů, dá se říct. Návštěvnost, a nejen z Chvalčova, byla veliká, program zajištěn, občerstvení dostatek. K tanci hrál DJ Čápek, krásné předtančení předvedla naše žákyně Nikol Schönwälderová s Petrem Pecháčkem, představila se také chvalčovská skupina Tranzistor se svým Limonádovým Joe.
- Obrovský dík patří sponzorům a pořadatelům, bez kterých bychom tuto organizačně

Hippies ples

náročnou akci nezvládli. Samozřejmě máme co zlepšovat, a proto jakékoliv nápady rádi uvítáme.

- Již druhý sběr starého papíru v tomto školním roce - velký dík patří všem dospělým, kteří pomáhali. Každé z dětí, které se sběru zúčastnilo, bude odměněno a veškerý výtěžek bude věnován Klubu rodičů.

Zúčastnili jsme se:

- Plaveckého výcviku v Přerově – žáci 3. a 4. ročníku
- mezinárodní matematické soutěže „Matematický klokan“, která je pořádána ve 30 zemích světa. Soutěžící byli podle věku rozděleni do kategorií, pro naše děti to byl Cvrček (2.- 3.ročník) a Klokánek (4. - 5. ročník). Děti řešily testové úlohy, přičemž vybíraly jednu z pěti nabízených možností řešení. V kategorii Cvrček byli nejúspěšnějšími řešiteli Alžběta Kasalová, Ondřej Adamec a Daniel Motyka, v kategorii Klokánek Josef Adamec, Matouš Dvorský a Daniel Měrka.
- Testování žáků 3. a 5. ročníku pořádaného Společností pro kvalitu školy v rámci Zlínského kraje. Žáci vypracovali na počítačích testové otázky z českého a anglického jazyka, z matematiky, vlastivědy, prvouky a přírodovědy. Výsledky odpovídaly jejich klasifikaci a rodiče s nimi budou na třídní schůzce 15. 4. seznámeni.
- Chvalčovského šmigrustu
Sbor pod vedením paní učitelky Aleny Konečné zahájil tuto již tradiční akci a zazpíval na vernisáži pásma jarních písní. Velké poděkování patří také paní Aleně Veselé za doprovod.

A nesmíme opomenout práci všech dětí, které svými obrázky a výrobky zhotovenými jak v hodinách výtvarné výchovy, tak v družině a keramickém kroužku přispěly k vyzdobě a jarní náladě v kulturním domě.

Nabírali jsme síly o:

- Jarních a velikonočních prázdninách

No, a teď se již těšíme na:

- Podhostýnskou ligu školní házené, která bude tentokrát pro žáky 3. a 4. ročníku. Po několika trénincích si změří síly s žáky okolních škol. Doufáme, že „naši“ budou v zápasech stejně úspěšní jako jejich spolužáci z 2. a 5. ročníku, kteří obsadili 2. a 1. místo.
- Přijímací zkoušky na víceletá gymnázia, hlásí se 3 žáci 5.ročníku
- Filipojakubskou noc 30.4.2015
- Den matek
- Den dětí
- Výlety
- Nové zadní schodiště, nová okna na budově školní kuchyně

Tak nám držte palce, ať ten školní rok zdárně dokončíme a zůstávejte dál našimi příznivci, ne soupeři. Za to vám děkují žáci i učitelé.

PS: Voláme človíčku, haló, haló. Vždyť lásky je na světě málo, málo, málo,...

Alena Martínková

Zprávičky z KCR Domino

KCR CHvalčov nabízí příměstské tábory

EKO HRÁTKY

13.–17. 7. 2015

3.–7. 8. 2015

Tábor pro děti, které chtějí aktivním a zábavným

způsobem prožít týden prázdnin. Čekají nás hry, tvoření a různé aktivity inspirované přírodou.

CESTA KOLEM SVĚTA

20.–24. 7. 2015

10.–14. 8. 2015

Tábor pro děti, které chtějí za pomoci her a rozmanitých aktivit poznat různé země a kontinenty.

MALOVANÉ PRÁZDNINY

17. - 21.8. 2015

Výtvarný tábor pro děti, které rády malují, tvoří a vyrábějí.

Tábory jsou určeny dětem od 5 do 12 let.

Děti budou přebírány mezi 7:00 hod. – 8:00 hod. v Komunitním centru pro rodinu DOMINO Chvalčov a tamtéž budou předávány rodičům v 16:00 hod.

V ceně je zahrnuto: obědy, svačiny, pitný režim, pedagogický dozor, materiál, pojištění, užívání prostorů a energie.

CENA : 1.100 Kč

Denní stacionář pro seniory Chvalčov

Program „AKTIVITY“ na měsíc DUBEN 2015

***Setkáváme se v Denním stacionáři
každé úterý od 9.00 do 11.00 hod.***

- 7. 4. Dopolnední „KAVÁRNIČKA“**
a něčo pěkného na čtení
- 14. 4. Výtvarný ateliér** – dekorace na zeď
- 21. 4. Beseda o zdraví s PharmDr. Vyličilovou**
z Lékárny Salvia – tentokrát na téma cukrovka a vysoký krevní tlak
- 28. 4. Výtvarný ateliér** – dekorace na zeď

Na měsíc KVĚTEN

- 5. 5. Dopolnední „KAVÁRNIČKA“**
s ukázkou cvičení na gymnastickém míči a Pilates
- 12.5. Výtvarný ateliér** – výroba cestovní hry
- 18.5. Výlet Rožnov pod Radhoštěm**
Valašské muzeum v přírodě Dřevěné městečko
- 26.5. Dopolnední „KAVÁRNIČKA“**
– písničky Vašeho mládí a stolování v přírodě

***Pozvěte známé a přátele a přijďte prožít příjemné dopoledne
plné aktivity nejen u kávy nebo čaje.***

Kontakt:

Denní stacionář pro seniory Chvalčov
Ul. Školní 798, 768 72 Chvalčov, Tel: 573 332 683

Zprávy ze stacionáře

Denní stacionář pro seniory Chvalčov nabídl v roce 2014 nový způsob, jak prožít dopoledne, program „Aktivity“ pro veřejnost (malé ohlédnutí za loňským rokem).

Rok 2014 přivedl k nám do stacionáře nové tváře, návštěvníky „AKTIVIT“, kteří se o programu dozvěděli z místního rozhlasu nebo propagačního letáku. Každý měl možnost si vybrat z předem naplánovaných akcí podle svého zájmu. „Aktivity“ byly prvotně představeny na Dnu Charity, kde vedoucí stacionáře všechny srdečně zvala na jejich zahájení besedou Putování za Sv. Václavem do Staré Boleslavi, kterým nás provedla paní Karla Studená. Velkou pomocí pro nás bylo zapůjčení dataprojektoru

Program ve stacionáři

firmou Raab Computer, díky kterému jsme si mohli všichni prohlédnout fotografie z cesty a tak alespoň virtuálně absolvovat pouť.

„Aktivity“ stacionáře probíhaly každé úterý s různými tématy. Ve výtvarném ateliéru jsme pracovali a rozvíjeli našeho kreativního ducha a při besedách jsme cestovali po různých místech nebo se dovídali zajímavosti ze života.

V říjnu jsme si s PharmDr. Marií Vylíčilovou povídali o prevenci nachlazení a akci jsme spojili s ochutnávkou našich bylinných čajů a zázvorovo-medového sirupu s citronem. V ateliéru jsme tvořili podzimní dekorace na stůl.

Listopad jsme zahájili tematicky výrobou prostírání s dekorem listů, které si každý odnesl domů ke zkrášlení své domácnosti. Na adventní čas nás připravila Vendula Stellová, která nám přišla ukázat různé adventní vazby, a měli jsme tak možnost se nejen inspirovat, ale i vyzkoušet si výrobu adventního věnce. Vánoční pohoda na nás dýchla při koncertu žáků ZUŠ Bystřice pod Hostýnem, kteří nám pod vedením MgA. Magdy Čáslavové zahráli na flétny v doprovodu kláves, měli jsme tak možnost si poslechnout i netradiční pojetí vánoční hudby v různých žánrech.

Návod na doma vyrobený vánoční dárek jsme nabídli všem návštěvníkům při výrobě pečeného čaje. V prosinci jsme navázali na vánoční pohodu a připomněli si, jak je důležité před Vánocemi si udělat čas i na sebe. Před Vánocemi nastal ten pravý čas se naladit na vánoční notu, a tak jsme všichni společně nazdobili stromček, zazpívali koledy a zavzpomínali na časy minulé. Trochu dětské radosti nám přinesly děti za ZŠ Chvalčov, po jejichž vystoupení jsme slavnostně rozsvítili náš stromček a Vánoce ve stacionáři mohly začít...

Tímto bychom chtěli poděkovat všem, kteří nás podporují svou návštěvou, zapůjčením techniky a sdílením svých zážitků nebo znalostí.

„AKTIVITY“ pokračují i v roce 2015. Pozvěte známé a přátele a přijďte prožít příjemné dopoledne plné aktivity nejen u kávy nebo čaje.

Různé

75. výročí postavení světelného kříže na Hostýně (1939-2014)

V loňském roce uběhlo 75 let od postavení světelného elektrifikovaného kříže na Hostýně. Stavba kříže si vyžádala náklad 200 000 korun. V prosinci roku 1947 byl kříž silným větrem vyvrácen na břeh, přes který se zlomil. Z bezpečnostních důvodů musel být odstraněn. Hostýnský kříž tedy do kraje zářil prakticky dva a půl roku. Další podrobné informace o této zajímavé stavbě najdete ve článku pana Vlastimila Doležela na chvalčovských internetových stránkách www.obec-chvalcov.cz (pod záložkou Hostýn).

Další zajímavost o Hostýně jsem se dozvěděla nedávno od chvalčovské rodačky paní Matvejové (rozené Pokusové). Kdysi bývalo na Hostýně regulerní parkoviště, kde pracoval jako hlídač její otec pan Jan Pokusa. Každý den jezdíval na motorce do práce na Hostýn a vracel se až navečer. Chvilí mu pomáhal pan Červený z Kroužek, a o prázdninách pomáhal vnuk, který míval z této činnosti velkou radost. Parkoviště si již moc lidí nepamatuje, takže děkujeme paní Matvejové za připomenutí a také za zapůjčení dobové fotografie (rok cca 1967).

Akce Chvalčov a okolí

- ❖ 30. dubna 2015 **Filipojakubská noc** sraz v 17.00 hodin před školou, rej čarodějnic a čarodějů projde obvyklou trasou kolem KD a Kroužkama, kolem hospody Pod Lipami zahne směrem na Kozinec. Tam už bude čekat program, občerstvení, hudba, taneček čarodějnic, ohňostroj...Přijďte všichni, malí i velcí, čarodějky i mágové.
- ❖ **Oslava 70 výročí ukončení II. světové války** se bude konat v úterý 5. 5. 2015. Seřazení lampionového průvodu bude u Hasičské zbrojnice v 19.30 hodin. Průvod projde kolem ZŠ a MŠ k pomníku padlých Na Kamenci, kde zazní státní hymna a projev starosty. SDH položí věnec k uctění památky padlých. Zveme nejen děti a jejich rodiče, ale i širokou veřejnost k účasti na této vzpomínkové akci.
- ❖ 30. 5. v 17.00 hodin na Chalupě zahrádkářů proběhne **"KÁCÁNÍ MÁJA"**.
- ❖ 13. 6. v sobotu **LIBERTA CUP 3. ročník "závodu"** na dobových vehiklech. Start u OÚ. Chvalčov. Vhodné pro všechny věkové kategorie, sportovce i nesportovce. Retro kostýmy vítány.

Okolí:

DUBEN

- ❖ **SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ ZÁMECKÉ KAPLE**, zámecká kaple Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **17. 4.–6. 5. DOTEKY ŽIVOTA**, výstava fotografií a novinových zpráv písničkáře, básníka, novináře a výtvarníka Karla Kryla, zámecká galerie Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **23. 4. TŘETÍ SUDBA**, pohádková komedie v podání ochotnického divadla Loukov, Kino Klub Sušil Bystřice pod Hostýnem

KVĚTEN

- ❖ **KONCERT SONS**, koncert nevidomých a slabozrakých pro děti základních škol, sváteční sál zámku Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **4. 5. PRINCEZNA SE ZLATOU HVĚZDOU NA ČELE**, dětské divadelní představení, Kino Klub Sušil Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **8.–10. 5. HELFŠTÝNSKÝ OKRUH**, jízda historických vozidel se zastávkou na bystřickém náměstí
- ❖ **14.–31. 5. VÝSTAVA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY**, zámecká galerie Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **22. 5. JARNÍ ALTERNATIVA**, koncert alternativních kapel různých hudebních žánrů, zámecká konírna Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **23. 5. MUZEJNÍ NOC**, zámek Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **30. 5. DĚTSKÝ DEN SE STONOŠKOU**, zámecký park Bystřice pod Hostýnem
- ❖ **7. 6.–12. 7. EVA a JOSEF POSPÍŠILOVI**, výstava obrazů a tapiserií Evy a Josefa Pospíšilových, zámecká galerie Bystřice pod Hostýnem

Kulturní rubrika

MASOPUST aneb chvalčovské vodění medvěda

Letošní masopustní průvod se vydal v sobotu od obecního úřadu na svou obvyklou trasu. Pátý ročník chvalčovského vodění medvěda tentokrát vyšel na 14. 2. na svatého Valentýna. Pro všechny masky a maškary to byl neobyčejný zážitek, příroda se po zimě rozjařila a zaskvítilo sluníčko. Basu jsme pochovali v hospodě U Michala, kde se sešli příznivci této tradice a podpořili nás svým smíchem. Masopustní řeč byla opět vtipná a trefná. Atmosféra celého dne byla nevšední a mystická. A mystické prožitky, jak známo, nelze popsat. Lze je pouze zažít.

(M. Ř. nebude zveřejněna, kdo by však měl zájem přečíst si, co jsme si na vás letos vymysleli, může se obrátit na Jitku Dostálovou).

Je všeobecně známo, že masopustem začíná čtyřicetidenní půst (počítáno bez nedělí). Ale méně známy jsou významy jednotlivých nedělí. Každá z nich má své pojmenování a význam.

Černá - protože se v tento den ženy oblékaly do černých šatů. V některých oblastech se tato neděle nazývala "liščí", protože v noci upečené preclíky se solí či mákem, na červené mašli na vrbových proutcích rozvěšené po zahradě, je měla brzy z rána dívka za úkol hledat. Liška je symbolem prosperity.

Pražná či **Sazometná** - tuto neděli bylo obvyklé jíst jídlo nazývané "pražmo". Pražmo jsou vlastně upražená obilná zrna nebo klasy. Z tohoto pražma se také připravovala polévka "praženka". Sazometná proto, že se v tento den vymetala kamna a komíny. Dělal se pořádek.

Kýchavá - dříve panovalo přesvědčení, že kýchání čistí hlavu a užívali k tomu celou řadu rostlinných prostředků, podporující kýchnutí. Ten, kdo si 2x kýchne, bude zdravý celý příští rok. Tento počin ostatně přežívá dodnes. A proto si lidé vzájemně přáli a přejí "Pozdrav Tě pán Bůh". Dříve bylo kýchnutí totiž projevem morové nemoci.

Družebná - v tento den většinou chodil ženich do toho domu, kde se nacházela jeho nastávající. O Velikonocích přišel pak na námluvy. Pekly se koláče různých náplní zvané "družbance". Jedla se také pučálka, namočený a potom upečený hrách s rozinkami, sypaný cukrem a pepřem. Když však ženich použil vidličku, všichni se mu vysmáli. Jedla se totiž lžící. Této neděli se také říkalo "růžová", protože se žehná Zlatá růže. Oltář zdobí růžové květy.

Smrtná - to proto, že se už netrpělivě vyhlíží jaro. V tento den se obvykle vynášejí Smrtná, Morana či Morena, aby zima rychle skončila. Někde se zase chodí s "litem". Je to malý smrček ozdobený pentlemi a barevnými či bílými vyfouknutými vajíčky. Děvčata "lito" doprovázejí koledou.

Květná - jako připomenutí vjezdu Ježíše do Jeruzaléma. V tento den se světi kočičky, tzv. "ratolesti", kterými se pak nahradí kočičky loňské.

Jitka Dostálová

Otevírání studánek

V neděli 22. března jsme se sešli na Říce u studánky Sklenářky, abychom zde symbolicky otevřeli studánky v obci a připomněli si důležitost přírodních pramenů. Zamysleme se nyní nad několika informacemi o vodě, které jsou sice všeobecně známé, ale neuškodí si je čas od času připomenout.

Je známo, že lidské tělo se z 90 % skládá z vody. Následkem dlouhodobého nepřijmu vody nejen člověk, ale i jiný živý tvor - dokonce i rostlina skládající se ze 70 % vody - umírájí na dehydrataci. Přesto bereme vodu jako samozřejmost, plyneme jí a ani nepřemýšlíme, co by se mohlo stát, kdyby ta chemická sloučenina z vodíku a kyslíku došla. V ní vznikl život a bez ní by skončil za velmi krátkou dobu. Všichni víme, že si lidstvo pod sebou drancováním přírodních zdrojů a průmyslovou výrobou zaměřenou na podporu konzumu podřezává větev. Můžeme s tím jako jednotlivci něco udělat?

Až do 30. let se lidé spokojili s používáním mýdla, celkem nezávadné chemické látky. Ani ve středně silné koncentraci neškodí životu v řekách a jezerech. Od té doby přišla na trh řada velmi účinných látek v podobě saponátů, prášků a koupelových přísad,

šampónů a jiných kosmetických přípravků. S každým použitím saponátu zhoršujeme jeden z největších současných problémů koloběhu vody, jímž je tzv. eutrofizace. Znamená to hojnost chemických živin ve vodě. Může se zdát, že saponát nemůže být potravou, ale saponáty často obsahují fosfáty, které jsou důležité pro život rostlin. Ve vodě s vysokým obsahem fosfátů se přemnožují jako o závod drobné vodní rostlinky – řasy. Výsledkem je eutrofizace – voda, která byla kdysi průhledná, se přemění v něco, co připomíná spíše hrachovou polévku: je hustá a zelená.

Snad dobře známý je rozdíl mezi spotřebou vody na jednu koupel a na osprchování: do průměrné vany při koupeli se vejde asi tolik vody jako při čtvrt hodinovém používání sprchy. Domácí spotřebiče jsou také velmi žíznivé, zejména pračky a myčky nádobí spolykají velké množství vody.

Spotřeba vody se dá však silně omezit, budou-li se pračky a myčky používat jenom plně vytižené, anebo se bude zapojovat „ekonomický“ program. Tím se zároveň sníží znečištění vody, protože se použije méně saponátu.

Snad by se měl do zahrádek vrátit sud na dešťovou vodu. Déšť sice není tak čistý jako dříve vzhledem k okyselujícím nečistotám v ovzduší, ale to nemusí bránit zachycování dešťové vody. Nebude dost čistá na pití, ale na mytí auta a zalévání zahrádky bude stačit. Ve většině měst pokrývají stavby asi jednu desetinu půdy: kdyby se okapy zavedly místo do kanálů do cisteren, vytvořily by velké zásoby vody.

Průmysl používá vodní toky jako levný prostředek ke zbavení se odpadu. V každé zemi existují předpisy, které mají zabránit průmyslovému znečišťování vod, ale tyto předpisy se často porušují. Nezabráníme asi, aby průmyslové koncerny nepáchaly obrovské, nevratné škody. Ovšem všechno souvisí se vším. My můžeme pomoci tím, že omezíme nákupy nesmyslného spotřebního zboží, které kolikrát vůbec nepotřebujeme.

Ačkoliv jsme zvyklí vnímat vodu jako něco docela obyčejného, lehce dostupného, může přijít doba, kdy to bude jedna z nejdražších surovin na světě. Bez ropy přežijeme, bez vody nikoliv. Tak jako tak si každý z nás musí postupně uvědomit, že bez návratu k přírodě lidstvo nemůže přežít.

Važme si vody, stejně jako lidí, kteří se o ni starají, a kteří si jsou už dnes vědomi její vzácnosti. Vždyť čistá láska a čistá voda jsou lékem na každé onemocnění. Jménem kulturní komise obce děkují všem, kteří se na letošním otevírání studánek jakýmkoliv způsobem podíleli.

Jitka Dostálová

Každý rok nás paní Marta Šindlerová z Říky obcerstvuje nejen svými úžasnými koláčky, ale také básní. Jinak tomu nebylo ani letos.

Otevírání studánek – Marta Šindlerová

Pod kopcem Hostýnem
leží Chvalčov
vesnice jak malovaná.
Pod chvalčovskou Říkou
je studánečka malá,
voda z ní pryští
málem již sto roků.
Za ten dlouhý čas
se každý chvalčovják
z ní napil alespoň trochu.
Pocestní, domácí

rádi na lavičce chvíli spočnou
jsou také vandalové
jež u ní provázejí skočnou.
Važme si přírody,
važme si vody
potírejme lidi
jež přírodě škodí.
Voda, zdraví a příroda
zdroj lidského žití.
Když je budem chránit
budeme se dobře mít.

10. ročník Chvalčovského šmigrustu

Jubilejní 10. ročník Chvalčovského šmigrustu se opět mimořádně vyvedl. Kulturním domem v průběhu páteční vernisáže a soboty prošly stovky lidí. Většina odcházela s nákupem a všichni s úsměvem. Tolik tradičních řemeslných výrobků, které nabízelí občané z Chvalčova či z blízkého i vzdálenějšího okolí, se na jednom místě hned tak nesejde. Všichni už jsme si zvykli na vysokou úroveň chvalčovských trhů.

Jak advent, tak šmigrust mají v okolí velký věhlas. Lidi se sem rádi vrací, protože atmosféra v kulturáku, kulturní vystoupení, možnost popovídat si s přáteli a v neposlední řadě také nakoupit krásné, originální výrobky, je nenahraditelná. A ani letos tomu nebylo jinak. Zárukou vysoké kvality je bezesporu přístup paní profesorky Evy Bubílkové, které patří velký dík. Další tým lidí tvoří víceméně stále stejní jedinci, kteří jsou ochotni obětovat něco ze svého volného času pro dobrou věc a pro ostatní. Ať už jsou to šikovné maminky od Tvořeníčka, "bufetáři" z bufetu, "hlídačky" u vstupu, "zdobičky" sálu, "zdobičky vestibulu", prodejci, vystupující dětičky a jejich doprovod, vystupující dospělí, a pozor! Letos se představili odzemkáři, mladí kluci z Chvalčova, kteří s valaškou v ruce předvedli jak ojedinělý tanec, tak i smysl pro humor. Zkrátka bylo toho dost. Všem zmíněným i nezmněným patří poděkování. Zaslouží si ho všichni. Včetně naší Obce Chvalčov za podporu a "rychlé rotě" za pomoc. A sejdem se zase na podzim u Adventních inspirací.

Mgr. Jitka Dostálová

Tvořeníčko

Kdo si nevšíml dopisu, který byl položen na šmigrustě na stole, nebo neměl čas si ho přečíst, má možnost nyní. Krásná duchovní slova k Velikonočním svátkům patří a nikdy není na škodu si Ježíšovo poselství připomenout.

„Milý člověče,

Chtěl bych Ti říct pár vět... Víš, stále k Tobě mluvím, ale Ty... Ty neslyšíš můj hlas. Jsem s Tebou v každém okamžiku, který prožíváš – od první chvíle, kdy ráno otevřeš oči, až do chvíle, kdy si večer unavený lehneš do postele, zavřeš oči a usneš.

A v noci? To jsem s Tebou také, a nejvíce jsem s Tebou ve chvílích, kdy se cítíš opuštěně a sám... Stěžím každý Tvůj dech, každý krok... Znáš Tě lépe než kdokoli jiný – znám Tvá přání, touhy, radosti i starosti, vše, co nosíš ve své hlavě. Záleží mi na Tobě víc, než si můžeš představit.

Věř, že kdyby ses místo zoufání zahleděl na kříž a zaposlouchal se do mých slov, dokázal bych Tě potěšit. Vždyť Tě miluji... Všechny Tvé hříchy, poklesky, každý pád jsem vynesl na dřevo kříže. Šel jsem s křížem na ramenou až tam na vrchol Golgoty... Tam jsem rozepjal ruce a nechal se přibít na kříž... Víš, dřív než má ústa vyslovila „dokonáno jest“ – myslel jsem právě na Tebe... Mé rozepjaté ruce Tě chtěly obejmout a říct Ti, jak moc Tě miluji... Zemřel jsem pro Tebe a tím Ti otevřel bránu do mého království...

Neboj se, jsem s Tebou a dokážu vyléčit Tvé zraněné srdce, když mi to dovolíš...

Víš, jsem lékař. Lékař, který umí vyléčit tělo, ale i duši – Tvou duši, která je tak často smutná...

Prosím, neodmítej mou pomoc!!! Zkus mě přijmout do svého života a uvidíš, že Ti život se mnou půjde lépe...

Človče, MÁM TĚ RÁD, Tvůj Ježíš.“

Malá Rusava

Vaše příspěvky

Sbor dobrovolných hasičů ve Chvalčově Lhotě – zábavný odbor

Dostal se mi do rukou starý sešit díky paní Marii Králové, která jej našla na půdě hospody U Králů někde za trámem. Tento sešit obsahuje zápisy zvané Protokoly, o činnosti této odbočky zmíněného sboru.

Prohlédnutím a shrnutím všech událostí jsem zjistila, že Protokoly sepsali tehdejší jednatelé dle provedených ochotnických divadelních akcí sboru ve Chvalčově Lhotě v období **od 20. dubna 1941 do 21. dubna roku 1950**. Zapsali je jednatelé: bratr Jan Slavík, František Šrom, Vladimír Kubaník, Zdeněk Janečka.

V této době bylo sevcíváno a odehráno v hostinci u paní Boženy Mrázkové **25 divadelních her a kupletů!**

Ve Lhotce byla skutečněna veřejná oslava také u příležitosti ukončení 2. světové války v roce 1945 na zahradě hospody U Králů, za účasti občanů, krojovaných skupin hasičů, myslivců, dechové hudby a všeobecného veselí všech.

Dále byly konány "Dožínky", "Vinobraní", zábavy, plesy, Silvestry, zájezdová divadla. Tato záslužná činnost byla podporována starostou obce panem Josefem Šicou a bratrem Janem Findeisem.

V této pohnuté době se také konala oslava 50 let trvání Sboru dobrovolných hasičů ve Chvalčově Lhotě, který byl založen v roce 1897.

Ale abych se vrátila k divadlu. Vyčetla jsem, že o tuto kulturní činnost v obci se zasloužili hasiči: bratr Hynek Janek a bratr Alois Květák (patřil ke Kuželům), jako vedoucí divadelních ochotníků. K těm patřili: Štěpán Jašečka, Bohumil Ulman, Bohuslav Kužel, Josef Skýpala, Vojtěch Studený, Václav Prachař, Zdeněk Měrka (učitel), Josef Wágner, František Štěpán, Antonín Ordán, hospodář Ferdinand Mikulík, Alois Zmrzlík. Jednatelé: Jan Slavík, František Šrom, Vladimír Kubaník, Zdeněk Janečka. Za ženy: sestry Ludmila Švehlová (Horáková), Jaroslava Charvátová (Nedbalová), Jiřina Růžičková (Skýpalová), Josefa Kubaníková (Búbelová), Hedvika Novotná, Marie Šromová (Kadlecová - Bph.)

Tito všichni ochotníci pracovali jako inspicienti, kulisáři, uvaděči, švadleny, maskéři - vlastně prováděli všechno, co k divadlu patří. Možná zde není všechno, ale má paměť tuto dobu pamatuje jen z vyprávění mých rodičů a zápisu tohoto sešitu. (Narodila jsem se v roce 1939).

Tento zápis byl sestaven pro vzpomínku a upomínku na ochotu, umění a lásku k práci pro ostatní.

Díky za to paní Marii Králové, U Vesničky Chvalčov.

Anna Benešová

Dodatek: Je zde také zmínka o Obecní knihovně Chvalčovy Lhoty o počtu 70 knih v této době.

Nacvičená divadla od roku 1941 až do roku 1950:

- 1941: „Ta naše písnička česká“, „Kabaret“, „Nešťastný šafářův dvoreček“, „Románek krásné cigánky“.
- 1942: „Od mlýna k mlýnu“, „Šumařova píseň“, „Vdávala se jedna panna“.
- 1943: „Kačka, veselá tlačka“.
- 1943-44 Válečná doba, doba omezení veřejné zábavy. Nehrálo se!
- 1944: „Píseň dcery ducha mého“, „Perly panny Serafínky“.
- 1945: „Naši furianti“, „Chaloupky pod horami“.

- 1946: „Ptáčnickova dceruška“, „Modlitba za vlast“.
 1947: Kateřinská zábava – 2 divadla (neuvedeny názvy.) 50 let trvání sboru.
 1948: „Hvězdy nad přívozem“, „Vesničko má“, „Hřích Adama a Evy“, „Hospůdka u Markyty“, „Perly panny Serafinky“.
 1949: „Až vstaneme z mrtvých“, divadlo „Domov“ sehráli ochotníci z Hradčan.
 1950: „Pod tou naší lípou“, „Vesnice zpívá“ – poslední představení.
 Cena vstupného uváděna: 15 Kč, 13 Kč, 10 Kč, na stání 6 Kč.

Chvalčovští zahrádkáři

„Kdo nemiluje stromy, ať netvrdí, že miluje člověka.“ John Ruskin

Jaro je časem, kdy země zhluboka dýchá, aby mohla dát život krásným květům. Nikdy nenajdete dva květy stejné, fantazie přírody je totiž nekonečná. Každý rok znovu překvapí a okouzlí.

Nejdělejší reakci vyvolávají jarní květiny jako poslové ročního období, na které každý netrpělivě čeká jako na lásku. Začalo jaro, vše se probouzí k novému životu.

Rovnodennost nastává dvakrát do roka, a to v době od 19. až do 21. března – Slunce prochází na nebeské sféře tzv. jarním bodem, a od 20. až do 24. září – Slunce prochází podzimním bodem. Jarní rovnodennost je v astronomii přesně ten okamžik, kdy paprsky Slunce dopadají na Zemi kolmo k její ose, a Slunce vstupuje do znamení Berana. Tento rok nastala jarní rovnodennost dne 20. března přesně ve 23:46 hodin. A něco navíc: Slunce vstupuje během roku do 4 základních znamení (Beran, Rak, Váhy, Kozoroh) – tím právě začínají rovnodennosti (jarní a podzimní) a slunovraty (letní a zimní).

Pouze předplatitelé časopisu ZAHŘÁDKÁŘ dostávají vzorky a dárky, jako např. vzorky semen rajčete tyčkového datlového odrůdu „Mandat F1“, římský salát GALANDER. Nezapomeňte, že v červenci bude pouze předplatitelům k časopisu přikládána obsáhlá brožura na téma český česnek autora Ing. J. Kozáka, našeho předního šlechtitele a pěstitele česneku.

Výherci březnového losování byli potěšeni publikací z nakladatelství Grada s názvem Připravujeme zahradu na jaro, léto. Z dubnového losování dostali publikaci „Zahrada inteligentně a líně bez chorob a škůdců“. Výhercům gratulujeme a přejeme příjemné chvíle s časopisem Zahrádkář!

Vědomostní soutěž pro mládež do 17 let. Je vám blízké nejen zahrádkaření, ale i včelařství, rybářství, myslivost a chovatelství? Pak právě pro vás je připravena velká znalostní soutěž, na které se kromě Českého svazu včelařů a dalších odborných svazů podílí i Český zahrádkářský svaz. Soutěže se mohou zúčastnit všichni mladí přátelé, kteří v letošním roce dovrší nejvýše 16 let. A protože jdeme s dobou, nemusíte jako dříve nic posílat poštou, stačí vyplnit internetový formulář. Soutěžit můžete od 1. března do 20. dubna 2015. Výherci soutěže budou předem písemně vyrozuměni. Soutěžní otázky naleznete na adrese www.souvnasavrk.cz/elektronicka-soutez.

Školíme nové floristky pro Čechy a Moravu. Kurz floristiky ČZS měl v pátek 20. března svou premiéru na Výstavišti Flora v Olomouci. V pavilonu E se členky ČZS z Moravy se zájmem o floristiku a aranžování zúčastnily dvoudenního odborného kurzu zaměřeného na vazbu kytic a tvorbu dekorací.

Absolventky by měly po zdárném složení zkoušky v srpnu vést pokračující kurzy ve svém regionu a zprostředkovat tak nabyté zkušenosti členům ČZS, ale i dětem a mládeži,“ uvedla Zdeňka Jankovičová z organizačního oddělení ČZS.

V Pardubicích se v sobotu 21. března uskutečnilo první zasedání republikové rady ČZS zvolené na sněmu v listopadu 2014. Nosným tématem projevů i diskusí byla nová programová orientace svazu. Přítomní zástupci 60 územních sdružení hovořili s užším vedením mj. o postavení krajských koordinačních rad, práci s mládeží či zavedení systému, který by Ústředí svazu umožnil přímou komunikaci se členy ČZS v regionech. Svaz podal také žádost o pořádání výstavy ovoce Evropské republiky v roce 2017, kdy ČZS oslaví 60. výročí svého založení.

V březnu končí všechna oblastní zahrádkářská školení, kterých jsme se také účastnili. Výroční členské schůze (VČS) ZO (Základní organizace) ještě budou dobíhat do května.

7. 2. proběhl na CH.Z. XII. ročník Koštu slivovice, kde bylo přítomno 19 vzorků slivovice. Vyrovnanost vzorků je neuvěřitelná. Všem přítomným děkujeme za účast a již se těšíme na r. 2016.

Na CH.Z. proběhla beseda na téma Tropické pralesy jihovýchodní Asie, kterou uvedl soukromý přírodovědec PaedDr Jiří Troneček. Navštívili jsme neporušené pralesy indomalajské oblasti. Uviděli jsme velké varany na ostrově Komodo, orangutany na Borneu a Sumatře a množství exotických rostlin. Nahlédli jsme trochu i do života zdejších lidí. Byla promítnuta také FLORA Hostýnských vrchů. Skvěle připravená prezentace a skvělé publikum.

Bouráme zeď.

Budujeme elektriku.

Rozbýváme podlahu.

V pátek 20. 2. jsme na VČS bilancovali r. 2014, přivítali jsme nové členy a vytvořili plány na r. 2015. Věříme, že nezůstane jen u plánu, ale vše úspěšně vykonáme ke spokojenosti občanů a návštěvníků. Na Matěje jsme začali s přebudováním místností a to „spojením dvou místností v jeden celek“. Také jsme zde vyměnili dvě okna do dvora. Tato akce se nám povedla, přestože jsme měli z jejího provedení obavy. Nyní doděláváme malování a dokončovací práce. Potom naše děvčata očistí prostory, aby se Vám při návštěvě CH.Z. líbilo, a abyste se zde rádi setkávali s kamarády, přáteli či zahrádkáři. Rovněž jsme začali vyklízet, rozebírat starou podlahu, okopávat starou omítku v sušárně. Bez pomoci našich členů a přátel: (A. Bělík, A. Hlavík, M. Janek, R. Kučera, J. Machač, P. Malének, F. Matyáš, B. Ovčáčík, J. Pavelec, J. Pecháček, L. Raab, E. Sedlář, J. Slavík, M. Symerský, M. Totecký, VI. Zapletal, J. Zemánek) bychom to zdárně nedodělali. Proto veřejný dík za jejich ochotu, veselou mysl, pevnou vůli, pracovní nasazení. Poděkování patří milovaným manželkám za jejich podporu, bez nich by to rovněž tak hladce nešlo. **DĚKUJEME!!!** Rádi bychom také vysadili pár švestek. Do konce dubna bychom rádi dodělali dlažbu včetně kanalizace v areálu OÁZA. Omlouváme se všem, kteří se chtěli zúčastnit plánovaných přednášek. Vše se budeme snažit dohnat v pozdějších termínech, viz „Obecní internet“.

Nezvykle teplé počasí letošní zimy dělalo určitě vrásky lyžařům a nejen jim. Vysoké teploty mohou nadělat problémy i zahrádkářům. Takovéto počasí, které vládlo tuto zimu, výrazně podpoří výskyt a šíření různých nemocí a škůdců, proto bychom se měli připravit na to, že budeme potřebovat intenzivnější ochranu všech zahradních plodin. Podrobnější informace o ochraně rostlin proti škůdcům najdete na našich internetových stránkách: www.obec-chvalcov.cz (záložka zahrádkáři).

Kadeřavost listů broskvoní

Jde o hospodářsky významnější chorobou broskvoní, mandloní či broskvomandloní. Ochrana proti ní je založena důsledným preventivním ošetření v době nalévání pupenů, v období těsně před rašením terminálních pupenů. Při postřiku by se měla teplota vzduchu pohybovat nad 7°Celsia. Druhé ošetření je aktuální zhruba 10 dnů poté, co začal strom rašit, ale nejpozději před květem stromů, vždy jen za chladného a deštivého počasí. Na tento postřik po vypuštění broskvoní můžeme použít už jen organické fungicidy. Ze sirnatých přípravků je účinný Sulka K, měďnaté přípravky jsou Cuproxat SC nebo Kuprikol 50. Pokud jste postřik neudělali, nyní je už pozdě a nemá cenu dělat postřik.

Chloróza ovocných stromků a révy

Na půdách bohatých na vápník se často vyskytuje chloróza ovocných dřevin i keřů vinné révy. Vápník totiž brzdí přijímání železa, jehož nedostatek způsobuje chlorotické zabarvení listů citlivých ovocných druhů. A právě chybějící železo je nutné stromkům a keřům dodat hnojivy s vyšším obsahem železa. Aplikují se do půdy, ještě než ovocné dřeviny vypučí. V květnu a červnu, když už mají stromky hodně listů, děláme postřiky každých 14 dnů.

Roztočik jahodníkový

To, že napadl jahody, poznáte podle zakrslých rostlin. Tento pavoukovec, který je velice malinký, škodí sáním rostlinných šťáv z listů jahod, které zaostávají v růstu, hnědnou a později odumírají. Napadené rostliny je třeba z porostu co nejdříve odstranit a ostatní rostliny ošetřit.

Podpíráme.

V březnu vyséváme letničky

Které z nich jsou vhodné? Je to například: fiala, sporýš, hledík, letní fiala, jednoletý čínský karafiát, astry, slaměnka, jednoletá plamenka, šrucha, závtaň, ostálka... S přicházejícím jarem nastal pravý čas probudit ze zimního spánku oblíbené muškáty. Musíme je nejdříve zkontrolovat a případně odstranit suché výhonky a listy. Nové výhonky zkrátíme nožem mezi dvěma pupaty o dvě třetiny nebo na tři očka. Pokud si nevíme se sestřížením rady, prostě odstraníme ty nejslabší, suché výhonky a listy. Ostříháme mírně také kořeny – zhruba na jednu třetinu své délky a očistíme je od zeminy.

Na dno truhlíků, ve kterých chceme kytky pěstovat, musíme nasypat drenážní vrstvu, která zadržuje vodu, použít na to můžeme štěrk nebo keramzit. Poté dáme do truhlíků speciální substrát pro pelargonie a rostliny zasadíme. Ke každé rostlince přidáme tabletové hnojivo, které bude postupně uvolňovat potřebné živiny. Muškáty přeneseme do světlé místnosti s teplotou asi 18°C Celsia.

Po přesazení zaléváme jen mírně, aby se na kořenech stačily vytvořit jemné vlásečnice. Zálivku zvyšujeme postupně s počtem přibývajících listů.

Březen a růže

V březnu je také čas na růže – jak na jejich jarní řez, tak na vysazování nových sazenic. Nezapomeňme růže také přihnojit.

Růže – řez. Růže musíme řezat především s ohledem na skupinu, ke které patří. Čajohybridy řezeme více (na 2-4 očka), abychom dostali krásné a dlouhé stonky. Floribundy grandiflory na 4-6 oček, floribundy 5-7, polyanthybridy na výšku 30 cm,

Výsledek bourání.

polyantky asi 1/2 výšky, tj. 40 cm. Stromkové růže řežeme v zásadě stejně jako keřové, hlavně se u nich snažíme o vyvážený tvar po řezu - seříznutí všech větví ve stejné výšce a na vnější očko - odřezáváme asi 1/2 výšky korunky. U pnoucích a převislých růží platí podobné zásady - u převislých staré dřevo prosvětlíme, dlouhé výhony zakrátíme a postranní sestříháme na krátké čípky se dvěma očky. Řezem u pnoucích odstraníme až u země výhony starší 4 let. U 2-3 letých výhonů rostoucích z půdy, zakrátíme všechno postranní dřevo na 2-4 očka a příliš dlouhé můžeme i zakrátit. Loňské výhony zakrátíme hlouběji - tím dostaneme kvetoucí výhony na keři i dole a nakonec je přivážeme k opoře.

U keřových a planých růží vystříháme jednotlivé nejstarší a nejsilnější větve u země. Jako konečnou úpravu tvaru zkracujeme keře každoročně asi o 1/3. U mini-růží platí také celkové zkrácení asi o 1/3 výšky. Nově vysazené keřiky růží řežeme na jaře až u země, tedy na 1-3 očka.

Výběr substrátu

Semena vyséváme do speciálního výsevního substrátu – ten má snížený obsah dusíku. Posiluje růst kořenového systému, nenutí klíčící rostlinky k rychlému růstu a usnadňuje přechod rostlinám při přesazování. Tento substrát si můžeme koupit, nebo si jej namícháme ze zahradnického, do něhož přidáme perlit nebo písek (poměr 1:1).

Devětsil lékařský (*Petasites hybridus*) – lidově koňské kopyto, lopuch, lopušice... (lidé si totiž jeho velkými listy chránili hlavy před sluncem). Je to vytrvalá rostlina se silným oddenkem, její výška může dorůst víc než 1 metr a k životu se hlásí hned začátkem března. Tehdy z oddenků vyrůstají tlusté, červené, šupinaté lodyhy, které jsou zakončeny vonícími růžovými až červenými květy v hroznovitých úborech. Srdčité listy devětsilu vyrůstají až po odkvětu – svým rozpětím (přes 50 cm) se řadí mezi největší z listů mezi rostlinami běžně u nás rostoucími.

A kde roste? Hlavně na vlhkých a silně podmačených loukách, na březích potoků i řek. Sbírá se na jaře – před rozvitím květů.

Devětsil lékařský býval kdysi známou léčivkou – užíval se hlavně jako účinný lék proti moru nebo proti střevním parazitům – Matthioli připomíná použití prášku z oddenku devětsilu rozpuštěného v bílém vínu.

Droga působí protikřečově zejména při chrapotu či kašli, ale i při astmatu, uvolňuje křeče žaludku, žlučníku a močového ústrojí, reguluje i látkovou výměnu a působí protirevmaticky. Zevně můžeme použít čerstvé listy jako obklady na odřeniny, na výron kotníku apod.

Dobromysl obecná (*Origanum vulgare*) – lidově voněklas, červená lebeda, mysl domáci, dobrá mysl, dobrotnice, zimní majoránka, pamajorán, divoká marjánka, dobráček, oregano... U nás roste dobromysl na slunných pasekách, na stráních a hlavně se s oblibou pěstuje na zahrádkách. Vytváří hustý porost, kvete od července do srpna – květy mají růžovou nebo nachovou barvu a krásně voní.

Sbíráme kvetoucí nať v délce asi 15 – 30 cm od vrcholu rostliny (2krát do roka), nejvíce vonné silice má kolem poledne. Sušíme ji pak přirozeným teplem třeba v zavěšených svazečkách. Obsahovou látkou je tedy silice a její podstatnou složku tvoří thymol, karvakrol a další terpeny.

Odedávna je dobromysl považována za vynikající léčivku- na posílení nervů a při plicních chorobách. V lidovém léčitelství se využívá její silný protikřečový prostředek – zejména při kašli, astmatu a bronchiálním kataru. Působí také dezinfekčně a protizánětlivě, zvyšuje vyměšování žluče, používá se při průjmech a žaludečních potí-

žích. Je osvědčeným uklidňujícím prostředkem (dobromysl – dobrá mysl), kloktadlo si připravíme při zánětech či v krku a dásní, zevně se používá na obklady špatně se hojících ran a při posilujících koupelích, či na kožní infekce a lišej.

Dobromysl – oregano je složkou mnoha kořenících směsí a skvěle ochutí pizzu, těstoviny, zeleninové sláty, ryby... A víte, že dobromysl patřila mezi tzv.svatojánské kvítí trhané na svátek sv. Jana, které mělo chránit lidi i domácí zvířata po celý rok před nemocemi a veškerým zlem.

ZKUSTE SI VYPĚSTOVAT PASTINÁK. Pěstuje se jako kořenová zelenina, obsahuje mnoho vitaminů, má vysoký obsah draslíku a dokonce dvojnásobné množství cukru než mrkev. Vzhledem se podobá petrželi (proto se také mohou jednoduše zaměnit), voní však jinak než petržel, je sladší a chuťově připomíná spíš mrkev.

Na rozdíl od petržele netrpí pastinák rzivostí kořenů, hodí se i do vyšších poloh a dobře přezimuje na záhoně. Jeho nároky na přípravu půdy a pěstování jsou podobné jako u petržele. Můžete je zkusit pěstovat na hrůbcích, ale i na běžných záhonech s dobře zrytou půdou – pozor – nevyhovuje jim půda čerstvě vyhnojená mrvou.

Semena vyséváme hned začátkem jara (když nastane příznivé počasí) do řádků vzdálených 30cm, protože vzcházejí asi za 3 týdny, můžeme do řádku přidávat rychle klíčící plodinu – nejčastěji používáme ředkvičky. Pastinák má dlouho vegetační dobu – jeho kořeny sklízíme po zaschnutí natě na podzim, lepší je však až v zimě, a tehdy jej doceníme, neboť jiné čerstvé zeleniny je už málo.

Připravujeme se na jarní svátky-VELIKONOCE. Svatým týdnem končí 40denní půst, kdy člověk pracoval na své vnitřní obrodě.

Košť slivovice

A pomalu se již blíží měsíc květen. Květen je pátý měsíc gregoriánského kalendáře v roce. Už od 13. století je měsíc květen spojen s lidovými oslavami, např. Stavění máje nebo pálení čarodějnic, je považován také za měsíc lásky. 1. května je mezinárodní svátek práce a druhou květnovou nedělí se slaví svátek matek. Proto ať na Prvního máje vaše láska zraje, nic ten plamen neuhasí, naopak, ať ho pěkné počasí pořádně rozdmýchá a koření přimíchá. Přejí Chvalčovští zahrádkáři.

Výstavy a jiné akce:

- 3.–12. 4. České Budějovice, DK Metropol „Výstava orchidejí a tropických sukulentů“ účast hornorakouských pěstitelů.
- 8.–11. 4. Trenčín na výstavišti Expo Center Trenčín se uskuteční mimořádně oblíbený veletrh Záhradkár. Jeho v pořadí již 21. ročník nabízí nejen bohatý sortiment záhradkářských potřeb a pomůcek, ale i užitkové a okrasné rostliny, osiva, postřikové látky, minerální hnojiva, skleníky a malou hospodářskou techniku.
- 12.–13. 4. FLORIA Kroměříž „Myslivost - trofeje, rybářství, včelařství“
- 17.–18. 4. Ostrava-Poruba, Středisko přírodovědců „Jarní výstava skalniček“ Pá 9-17h, So 8-13h
- 23.–26. 4. FLORA Olomouc – jaro
- 25. 4. 17h CH.Z. Společenská akce „Děláme si vaječninu v kotlíku - pijeme burčák - povídáme si“ všichni jste zváni těšíme se na Vaši účast.
- 25.–26. 4. „Slivkošť“ Pavlovice u Přerova
- 28. 4. 8 hod. Holešov-zámek Okresní kolo=OK MZ, soutěž ml. žáků 4.–6. třída; st. 7.–9. třída
- 29. 4.–3. 5. Zahrada Věžky – JARO 2015
- 1. 5. 9 hod. Bzenec, Sklepy pod Sokolovnou „Výstava vín“
- 1.–9. 5. FLORIA Kroměříž – JARO
- 1. 5. 8 hod. FLORIA KM „FLORISTICKÁ SOUTĚŽ SENIORŮ“
- 5. 5. 9 hod. FLORIA KM „FLORISTICKÁ SOUTĚŽ ŽÁKŮ a JUNIORŮ“
- 16. 5. 17 hod. CH.Z. Společenská akce „4.r. soutěže o nejlepšího klepače kos“
- 30. 5. 17 hod. CH.Z. Spol. akce „Posezení s KYTAROU, zpěvy páteční a také „Kácení mája“
- 12. 6. 18 hod. CH.Z. Beseda „Jaroš Lázně cestovatel-dojmy z cest“
- 13. 6. 18 hod. CH.Z. „Hrajeme petangue“
- 12.–14. 6. XXVII. ročník soutěže Mladý zahrádkář-Rakovník
- 20. 6. 17 hod. CH.Z. Společenská akce „Opékání špekáčků“ promítání, přijďte k nám!

Pár pranostik:

Na svatého Marka, brambor plná řádka.

Jestli se Filip a Jakub zasměje, jistě se hnedle také čočka zaseje.

Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena dají.

Kdo se vyspí pod bezinkou, zbaví se sedmera nemoci.

Zelí na den sv. Prokopa okopané bude samé hlávky.

Když se světi Symforosa, řinčí v poli srp i kosa.

Na opětovné setkávání s Vámi se těší

Výbor ZO ČZS

Chvalčovští sportovci

Vážení čtenáři chvalčovského zpravodaje a příznivci zimních radovánek,

TJ Chvalčov, oddíl lyžování, ukončil začátkem března letošní lyžařskou sezonu na Tesáku.

Můžeme říci, že byla úspěšnější než ta loňská, kdy se kvůli špatným sněhovým podmínkám téměř nelyžovalo. Letošní nadílka přírodního sněhu dokonce umožnila na tři víkendy zpřístupnit lyžařským nadšencům svah na Kyčeře. Hlavní sezona se však odehrávala od vánočních svátků na Cvičné louce. Pomocí zasněžování a přírodního sněhu byl svah v dobrém stavu až do začátku března. Všichni návštěvníci Cvičáku si mohli užít pěkné lyžování na upraveném svahu, vleky bez front a občerstvení v bufetu přímo u sjezdovky.

Pro naše nejmenší příznivce oddíl připravil již tradiční lyžařskou školičku. Pod dohledem zkušených instruktorů trvala víkendová výuka bezmála měsíc. Začínající lyžaři se s velkou vervou poprali jak s novou zkušeností, tak s nástrahami počasí. Odměnou jim byl závěrečný závod o ceny, zakončený karnevalem.

Pro širokou veřejnost jsme v sobotu 7. února uskutečnili za krásného slunečného počasí závod v obřím slalomu. V dětských kategoriích spolu svedlo velké bitvy skoro 40 chlapců a děvčat. Pro zpestření byl vyhlášen i závod rodinných týmů. Za mohutného povzbuzování si na dno svých sil sáhli především rodiče. Odměnou pro vítěze byly drobné ceny a pro ostatní pocit z pěkné strávené soboty.

Závěrem bychom chtěli všem návštěvníkům areálu poděkovat za přízeň, moc si toho vážíme.

Již teď se na vás těšíme v lyžařské sezoně 2016.

Členové výboru lyžařského oddílu Chvalčov

Historické fotografie obce

Kaplička ve Lhotce

Kaplička ve Lhotce (2013)

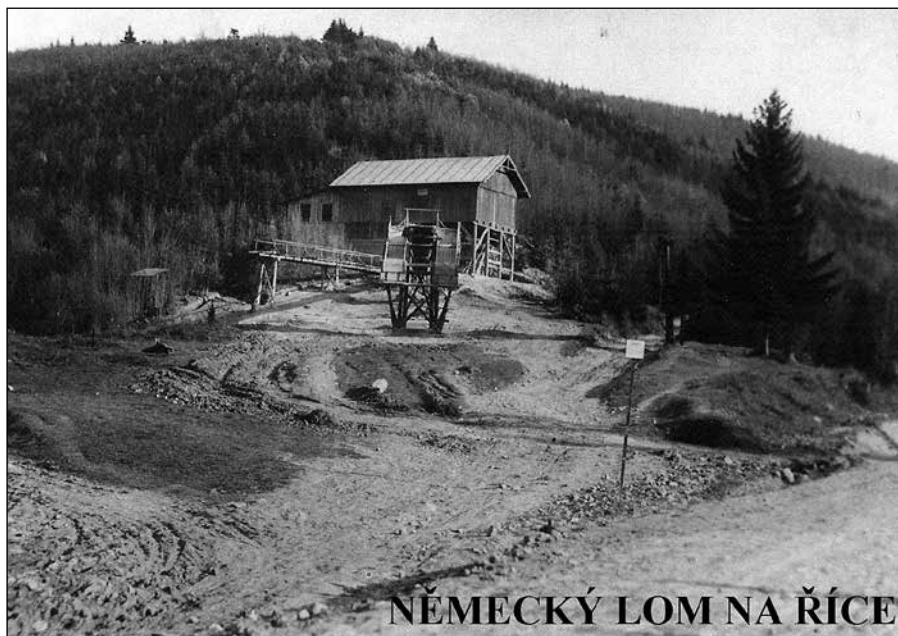
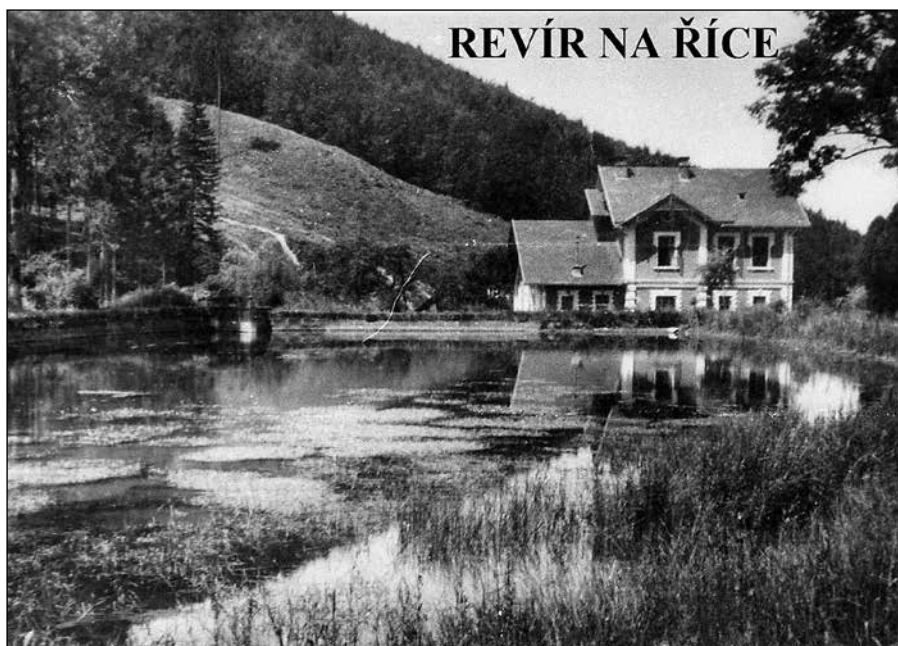

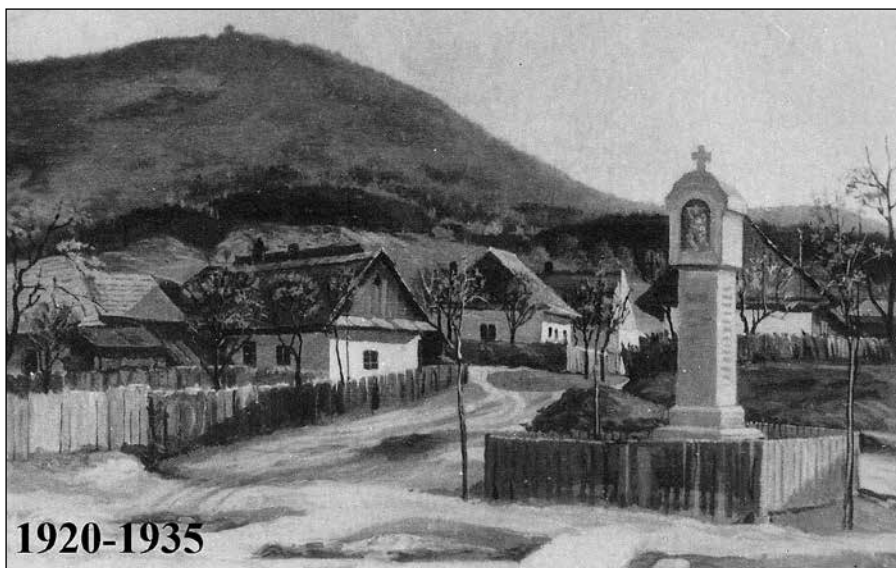
Pozdrav ze Lhoty Chvalčové Horní část.

r.1930

r.2005

Pomník ve Lhotce

Než zavřete zpravodaj

Rozhovor dvou miminek v bříšku maminky:

„Věříš v život po porodu?“

„Určitě, něco po porodu musí být. Možná jsme tu hlavně proto, abychom se připravili na to, co bude pak.“

„Hloupost. Žádný život po porodu není. Jak by vůbec mohl vypadat?“

„To přesně nevím, ale určitě tam bude více světla než tady. Třeba budeme běhat po svých a jíst pusou.“

„No to je přece nesmysl! Běhat se nedá a jíst pusou, to je úplně směšné! Živí nás přece pupeční šňůra. Něco ti řeknu, život po porodu je vyloučený – pupeční šňůra je už teď moc krátká.“

„Ba ne, určitě něco bude. Jen asi bude všechno trochu jinak, než jsme zvyklí. Tunel, na jeho konci světlo...“

„Ále, nikdo se přece odtamtud po porodu nevrátil. Porodem prostě život končí. A vůbec, život není než velká stísněnost v temnotě.“

„No, já přesně nevím, jak to tam po porodu bude vypadat, ale každopádně uvidíme mámu a ta se o nás postará.“

„Mámu? Ty věříš na mámu? A kde má podle tebe být?“

„No přece všude kolem nás! V ní a díky ní žijeme. Bez ní bychom nebyli.“

„Tomu nevěřím. Žádnou mámu jsme nikdy neviděli, takže je jasné, že žádná není.“

„Ale někdy, když se ztišíme, můžeme slyšet, jak k nám promlouvá. Víš, já si myslím, že opravdový život nás čeká až potom.“

Školní ples a chvalčovský šmigrust

Slovo na konec:

Kdo říká, že něco nejde, ať urychleně vyklidí prostor pro toho, kdo už to dělá...

neznámý autor

Obsah

Úvodník	1
Zprávy z obecního úřadu	2
Slovo starosty	5
Matrika	6
Z naší obce	6
Co bychom měli vědět	8
Okénko nejen do školy	11
Zprávičky z KCR Domino	15
Zprávy ze stacionáře	16
Různé	18
Kulturní rubrika	19
Vaše příspěvky	26
Chvalčovští zahrádkáři	27
Chvalčovští sportovci	35
Historické fotografie obce	37
Než zavřete zpravodaj	40

Lavírování kresba na přední straně obálky je lávka u fotbalového hřiště od pana Karla Bubílka.

Uzávěrka příspěvků do příštího zpravodaje je 25. května 2015. Za obsah článků zodpovídají autoři.

CHVALČOV OZNAMUJE – vydává obec Chvalčov. Zdarma pouze pro občany s trvalým bydlištěm v obci Chvalčov. Vychází šestkrát ročně. Redakční rada: Mgr. Jitka Dostálová, Mgr. Eva Bubílková, Karel Bubílek, Jiřina Skýpalová, Mgr. Alena Konečná. Vytiskl KaS Bystřice pod Hostýnem. Vydavatel: obec Chvalčov, Obřanská 145, 768 72 Chvalčov. Redakce: ludoisova@seznam.cz, tel.: 739 208 969. Ev. číslo: MK ČR E 19521